NN 44/2017 (5.5.2017.), Zakon o procjeni učinaka propisa

HRVATSKI SABOR

998

Na temelju članka 89. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O PROCJENI UČINAKA PROPISA

Proglašavam Zakon o procjeni učinaka propisa, koji je Hrvatski sabor donio na sjednici 4. svibnja 2017.

Klasa: 011-01/17-01/18
Urbroj: 71-06-01/1-17-2
Zagreb, 5. svibnja 2017.

Predsjednica
Republike Hrvatske
Kolinda Grabar-Kitarović, v. r.

ZAKON

O PROCJENI UČINAKA PROPISA

DIO PRVI

Predmet Zakona

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuje postupak procjene učinaka propisa, način planiranja zakonodavnih aktivnosti, tijela nadležna za postupak procjene učinaka propisa, način savjetovanja s javnošću u tom postupku te druga pitanja s tim u vezi.

Postupak procjene učinaka propisa

Članak 2.

(1) Postupak procjene učinaka propisa je postupak pripreme i izrade nacrta prijedloga zakona kroz analizu izravnih učinaka, s ciljem odabira optimalnog zakonskog rješenja ili za poduzimanje drugih aktivnosti i mjera.

(2) Analizom izravnih učinaka nacrta prijedloga zakona utvrđuju se učinci na području gospodarstva, maloga gospodarstva, tržišta rada, socijalne skrbi i mirovinskoga sustava, zdravstva, zaštite okoliša, zaštite ljudskih prava te zaštite tržišnog natjecanja.

(3) U okviru postupka procjene učinaka propisa obvezno se provodi prethodni postupak procjene učinaka propisa (u daljnjem tekstu: Prethodna procjena) i procjena učinaka propisa, ovisno o rezultatima analize izravnih učinaka propisa.

Ciljevi postupka procjene učinaka propisa

Članak 3.

(1) Opći cilj postupka procjene učinaka propisa je razmatranje prijedloga mogućih normativnih ili drugih rješenja kojima se potiče poslovno okruženje, jača vladavina prava i smanjuju troškovi provedbe propisa, uz istodobno osiguranje zaštite ljudskih prava i temeljnih sloboda, osobnih i političkih sloboda i prava te gospodarskih, socijalnih i kulturnih prava.

(2) Posebni ciljevi postupka procjene učinaka propisa su:

– osiguranje otvorenosti i transparentnosti zakonodavnog postupka uključivanjem javnosti i zainteresirane javnosti u izradu propisa

– utvrđivanje mogućih prepreka za poslovanje poduzetnika i status građana

– poticanje suradnje i međuresorne koordinacije središnjih tijela državne uprave u postupku izrade zakona.

Značenje pojmova

Članak 4.

Pojedini pojmovi u smislu ovoga Zakona imaju sljedeće značenje:

a) stručni nositelj je središnje tijelo državne uprave u čijem je djelokrugu izrada nacrta prijedloga zakona

b) nadležno tijelo je središnje tijelo državne uprave, drugo državno tijelo i pravna osoba koja ima javne ovlasti, koje sudjeluje u postupku procjene učinaka propisa vezano za davanje mišljenja na analizu učinaka u skladu s propisanim djelokrugom, i to nadležno za područje:

– gospodarstva za gospodarske učinke odnosno za odgovarajuću primjenu *Standard Cost Model* metodologije (u daljnjem tekstu: SCM metodologija) te za odgovarajuću primjenu testa malog i srednjeg poduzetništva (u daljnjem tekstu: MSP test)

– tržišta rada za učinke na zapošljavanje, tržište rada i mirovinskoga sustava

– zdravstvenoga sustava i zdravlje ljudi za učinke na zdravstvo i zdravlje ljudi

– socijalne skrbi za sustav socijalne skrbi i socijalne učinke

– zaštite okoliša za učinke na okoliš i održivi razvoj

– zaštite ljudskih prava za učinke na zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i

– zaštite tržišnog natjecanja za učinke na tržišno natjecanje

c) SCM metodologija je metoda mjerenja administrativnog troška koje gospodarstvo ima prilikom primjene propisa koji su na snazi i koji bi proizašli iz nacrta prijedloga propisa

d) MSP test sadrži postupak analize i ocjene negativnog učinka pojedinog propisa na malo gospodarstvo u obliku dodatnih ili povećanih troškova, odnosno pozitivnih učinaka kao gospodarske koristi za subjekte malog gospodarstva

e) savjetovanje je postupak koji stručni nositelj provodi radi savjetovanja s javnošću i zainteresiranom javnošću, sukladno posebnim propisima kojima se uređuje pravo na pristup informacijama.

Primjena Zakona

Članak 5.

(1) Ovaj se Zakon primjenjuje na postupak izrade nacrta prijedloga zakona koje Vlada Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Vlada) predlaže za donošenje Hrvatskome saboru te na druge postupke u vezi s izradom propisa i praćenjem njihove provedbe kako je to određeno ovim Zakonom.

(2) Ovaj se Zakon ne primjenjuje na procjenu fiskalnog učinka propisa na državni proračun, koja se izrađuje i iskazuje prema Obrascu standardne metodologije za procjenu fiskalnog učinka, sukladno posebnim propisima.

Primjena drugih propisa

Članak 6.

(1) Na pitanja u vezi s postupkom izrade i donošenja zakona koja nisu uređena ovim Zakonom i njegovim provedbenim propisom primjenjuju se odredbe Poslovnika Vlade Republike Hrvatske i Poslovnika Hrvatskoga sabora.

(2) Na pitanja savjetovanja s javnošću i zainteresiranom javnošću koja nisu uređena ovim Zakonom primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje pravo na pristup informacijama i drugi posebni propisi i akti kojima je uređeno sudjelovanje javnosti i zainteresirane javnosti u pojedinim upravnim područjima.

DIO DRUGI

Akti planiranja procjene učinaka propisa

Članak 7.

Akti planiranja procjene učinaka propisa su:

– Strategija procjene učinaka propisa (u daljnjem tekstu: Strategija)

– Akcijski plan procjene učinaka propisa (u daljnjem tekstu: Akcijski plan).

Strategija i Akcijski plan

Članak 8.

(1) Strategijom se dugoročno usmjerava razvoj sustava procjene učinaka propisa i njegova provedivost, ciljevi, poboljšanje kvalitete propisa i razvoj administrativnih kapaciteta.

(2) Akcijski plan je provedbeni akt Strategije kojim se određuju prioritetne mjere i aktivnosti na razvoju sustava procjene učinaka propisa, način provedbe i redoslijed ostvarivanja mjera, rokovi izvršavanja i nositelji provedbe mjera i aktivnosti.

(3) Ured za zakonodavstvo (u daljnjem tekstu: Ured) je koordinator i stručni nositelj izrade Strategije i Akcijskog plana, zajedno sa središnjim tijelima državne uprave i drugim dionicima.

(4) Strategiju, na prijedlog Ureda, donosi Vlada, za razdoblje od pet godina.

(5) Akcijski plan donosi Ured za razdoblje važenja Strategije, a po potrebi i za kraće razdoblje.

(6) Strategija i Akcijski plan objavljuju se na mrežnim stranicama Ureda.

(7) Ured izvješćuje Vladu o provedbi i ostvarenju ciljeva iz Strategije, u prvom tromjesečju nakon isteka razdoblja važenja Strategije.

DIO TREĆI

Kriteriji u postupku procjene učinaka propisa

Članak 9.

(1) U postupku procjene učinaka propisa značajni izravni učinci analiziraju se prema vrstama učinaka i obuhvaćenim adresatima nacrta prijedloga zakona.

(2) Izravni učinci analiziraju se osobito prema sljedećim vrstama učinaka:

procjena gospodarskih učinaka uključuje procjenu očekivanih izravnih učinaka na makroekonomsko okruženje, priljev investicija, funkcioniranje tržišta i konkurentnost gospodarstva, malo gospodarstvo, administrativne prepreke za poslovanje, istraživanje i razvoj te zaštitu potrošača

procjena socijalnih učinaka uključuje procjenu očekivanih izravnih učinaka na demografske trendove, socijalnu skrb, socijalnu uključenost i zaštitu skupina s posebnim interesima i potrebama, pristup javnim uslugama i pravo na zdravstvenu zaštitu

procjena učinaka na rad i tržište rada uključuje procjenu očekivanih izravnih učinaka na zapošljavanje i tržište rada, standarde i prava na kvalitetu radnog mjesta i na mirovinski sustav

procjena učinaka na zaštitu okoliša uključuje procjenu očekivanih izravnih učinaka na klimu, kvalitetu i korištenje zraka, vode i tla, upravljanje prirodnim resursima, korištenje obnovljivih i neobnovljivih izvora energije, upravljanje otpadom i recikliranje

procjena učinaka na zaštitu ljudskih prava uključuje procjenu očekivanih izravnih učinaka na ravnopravnost spolova, pravo na jednaki tretman i prilike, suzbijanje diskriminacije, povredu privatnosti, zaštitu osobnih podataka, pristup pravosuđu, pravo na pristup informacijama i druga Ustavom Republike Hrvatske zajamčena prava i

procjena učinaka na tržišno natjecanje uključuje procjenu očekivanih izravnih učinaka na tržišno natjecanje između poduzetnika na tržištu pod nediskriminirajućim uvjetima.

(3) Izravni učinci analiziraju se osobito prema sljedećim adresatima:

– mikro, mali, srednji i veliki poduzetnici, obiteljska poljoprivredna gospodarstva, zadruge

– građani

– obitelji i kućanstva

– radnici i umirovljenici

– pružatelji uslužnih djelatnosti u pojedinoj gospodarskoj grani i potrošači

– hrvatski branitelji

– manjine

– socijalne skupine s posebnim interesima i potrebama

– udruge i zaklade

– središnja tijela državne uprave, druga državna tijela, pravosudna tijela, javne ustanove, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravne osobe s javnim ovlastima, trgovačka društva u vlasništvu Republike Hrvatske i trgovačka društva u vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(4) Pobliže kriterije izravnih učinaka, način utvrđivanja adresata te druga pitanja s tim u vezi propisuje Vlada uredbom.

DIO ČETVRTI

Plan zakonodavnih aktivnosti

Članak 10.

(1) Vlada donosi Plan zakonodavnih aktivnosti u kojem su sadržani svi nacrti prijedloga zakona koje se planira utvrditi tijekom razdoblja za koje se Plan zakonodavnih aktivnosti donosi.

(2) Plan zakonodavnih aktivnosti se izrađuje na temelju prijedloga planova zakonodavnih aktivnosti stručnih nositelja.

(3) Plan zakonodavnih aktivnosti se donosi na prijedlog Ureda u zadnjem tromjesečju tekuće kalendarske godine za sljedeću kalendarsku godinu.

(4) Plan zakonodavnih aktivnosti sadrži naznaku nacrta prijedloga zakona za koje treba provesti procjenu učinaka propisa, naznaku nacrta prijedloga zakona kojima se zakonodavstvo Republike Hrvatske usklađuje sa zakonodavstvom Europske unije i, ako je potrebno, naznaku nacrta prijedloga zakona sadržanih u programskim i drugim aktima planiranja Vlade.

(5) Podaci u Planu zakonodavnih aktivnosti iskazuju se po aktivnostima planiranim u tromjesečnim razdobljima.

(6) Ured je koordinator i stručni nositelj izrade Plana zakonodavnih aktivnosti i Izvješća o provedbi Plana zakonodavnih aktivnosti u suradnji sa stručnim nositeljima.

(7) Ured izvješćuje Vladu o izvršenju Plana zakonodavnih aktivnosti u prvom tromjesečju tekuće godine za prethodnu godinu.

(8) Plan zakonodavnih aktivnosti i Izvješće o provedbi Plana zakonodavnih aktivnosti objavljuje se na mrežnim stranicama Ureda.

Postupak izrade Plana zakonodavnih aktivnosti

Članak 11.

(1) Stručni nositelj dužan je utvrditi Prijedlog plana zakonodavnih aktivnosti iz svoga djelokruga.

(2) Stručni nositelj za svaki nacrt prijedloga zakona koji utvrđuje u Prijedlogu plana zakonodavnih aktivnosti provodi Prethodnu procjenu, osim za zakone iz članka 15. ovoga Zakona.

(3) Za Prijedlog plana zakonodavnih aktivnosti i Prethodnu procjenu provodi se savjetovanje u razdoblju od 1. do 30. rujna, u trajanju od najmanje 15 dana.

(4) Stručni nositelj dostavlja Prijedlog plana zakonodavnih aktivnosti s obrascima prethodne procjene na mišljenje Uredu, najkasnije do 31. listopada tekuće godine.

(5) Ured razmatra Prijedlog plana zakonodavnih aktivnosti i obrasce prethodne procjene te može zatražiti doradu obrazaca.

(6) Ured obvezno dostavlja obrasce prethodne procjene na mišljenje tijelu nadležnom za provođenje MSP testa odnosno za provedbu SCM metodologije, koje je dužno u roku od osam dana od zaprimanja dostaviti mišljenje Uredu o potrebi provođenja ovih aktivnosti. Pri odlučivanju o obvezi provođenja MSP testa i provedbi SCM metodologije, isključivo je mjerodavno mišljenje tijela nadležnog za njihovo provođenje.

(7) Stručni nositelj dužan je usuglasiti Prijedlog plana zakonodavnih aktivnosti iz svoga djelokruga s Uredom, najkasnije do 1. prosinca tekuće godine.

(8) Ured upućuje Prijedlog plana zakonodavnih aktivnosti Vladi na donošenje do 15. prosinca tekuće godine.

DIO PETI

Prethodna procjena

Članak 12.

(1) Prethodna procjena obuhvaća sljedeće aktivnosti:

– analizu postojećeg stanja u području koje se namjerava urediti nacrtom prijedloga zakona

– utvrđivanje ishoda odnosno promjena u području koje se namjerava urediti nacrtom prijedloga zakona i vremenskog okvira za njihovo postizanje

– određivanje adresata na koje se nacrt prijedloga zakona odnosi

– utvrđivanje rješenja koja mogu dovesti do ostvarenja ishoda u području koje se namjerava urediti nacrtom prijedloga zakona

– utvrđivanje izravnih učinaka, osobito, gospodarskih, socijalnih, učinaka na tržište rada, učinaka na zaštitu okoliša, na zaštitu ljudskih prava i učinaka na tržišno natjecanje

– utvrđivanje potrebe za provođenjem MSP testa i

– utvrđivanje potrebe za provođenjem SCM metodologije.